

Sygnatura akt III U 1220/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Konin, dnia 04-03-2014 r.

Sąd Okręgowy w Koninie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia – **SO Anna Walczak- Sarnowska**

Protokolant: Starszy sekretarz sądowy Lila Andrzejewska

przy udziale

po rozpoznaniu w dniu 20-02-2014r. w Koninie

sprawy **J. G., J. P. (1)**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o podleganie ubezpieczeniom

na skutek odwołania **J. G., J. P. (1)**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

z dnia 30-09-2013r. znak: (...) decyzja nr (...) - (...)

Zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż J. P. (1) jako pracownik u płatnika składek J. G. (P.) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom – emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od 17 listopada 2011r. do 26 czerwca 2012r.

Sygn. akt III U 1220/13

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. decyzją z dnia 30 września 2013 r. znak; (...) (...) - (...), nr decyzji (...) - (...) stwierdził, że J. P. (1) nie podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 17 listopada 2011 roku do 26 czerwca 2012 roku jako pracownik z tytułu zatrudnienia u płatnika składek J. P. (2).

Od decyzji odwołanie wniosła J. P. (1) i J. P. (2) wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i objęcie J. P. (1) ubezpieczeniem emerytalno-rentowym, chorobowym i wypadkowym od dnia 17 listopada 2011 roku do 26 czerwca 2012 roku. W uzasadnieniu wskazały, iż zawarta umowa o pracę nie była umową pozorną, gdyż J. P. (1) faktycznie świadczyła pracę. W jej ocenie organ rentowy błędnie ustalił stan faktyczny i nie wykazał „obejścia ustawy” jako przesłanki uznania umowy o pracę za nieważną.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania. Organ rentowy wskazał, iż zawarta umowa służyła wyłącznie w celu uzyskania prawa do świadczeń z ubezpieczenia społecznego / zasiłek chorobowy/.

Sąd na zasadzie art. 219 k.p.c. połączył sprawę III U 1221/13 ze sprawą III U 1220/13 do wspólnego rozpoznania i rozpoznawał pod numerem III U 1220/13.

Sąd ustalił i zważył, co następuje:

J. P. (1) działalność gospodarczą w zakresie wydawnictwa ogłoszeniowego (...) prowadziła w okresie od 3 listopada 2011 roku do 28 czerwca 2012 roku. W celu prowadzenia biura odwołująca wynajęła lokal od W. G. położony w K. ul. (...) od dnia 1 listopada 2011 roku, umowa została rozwiązana za porozumieniem stron.

W dniu 17 listopada 2011 roku J. P. (1) zawarła z matką J. P. (1) umowę o pracę na czas nieokreślony na stanowisko informatyka z wynagrodzeniem miesięcznym 4.400zł brutto. Aneks z dnia 28 listopada 2011 roku zostało zmienione stanowisko pracy J. P. (1) na stanowisko specjalista ds. marketingu i pozyskiwania reklam. Wcześniej Odwołująca zatrudniona była w Wydawnictwie (...) w okresie od 1 maja 2007 roku do 16 listopada 2011 roku na stanowisku specjalisty ds. marketingu i pozyskiwania reklam i umowa została rozwiązana na mocy porozumienia stron, a w sumie w wydawnictwach pracowała około 10 lat. W ostatnim zakładzie pracy otrzymywała wynagrodzenie w wysokości ponad 4.000 zł.

Praca J. P. (1) była wykonywana w K. oraz w terenie, gdyż odwołująca często kontaktowała się z klientami w ich miejscu zamieszkania. Praca na podstawie sporządzonego w dniu 23 listopada 2011 roku pisemnego zakresu obowiązków głównie polegała na;

- realizacji planów sprzedaży powierzchni reklamowych,
- utrzymywanie stałych kontaktów z klientami i pozyskiwanie nowych,
- przygotowanie materiałów reklamowych na poszczególne wydanie gazety,
- dokonywanie projektów reklam, przygotowanie ich do druku, kontakt z drukarnią,
- wykonywanie innych zadań wynikających z aktualnych potrzeb zakładu.

J. P. (1) jest matką J. P. (2), mają jednakowy adres zamieszkania, ale prowadzą oddzielne gospodarstwa domowe.

W trakcie zatrudnienia odwołująca podpisywała listę obecności, listę płac, potwierdzała odbiór wynagrodzenia.

Odwołująca J. P. (2) wydała 5 numerów gazety, głównie dzięki znajomości tematu przez J. P. (1). Przed wydaniem 5 numeru informatyk, który wykonywał skład gazety przedstawił rachunek na kwotę 250.000 zł do zapłaty w terminie 3 dni. J. P. (2) oddała tytuł gazety informatykowi R. L. i w związku z tym wycofał wystawioną fakturę. Fakt ten spowodował załamanie psychiczne u J. P. (1) i w związku z tym nie była ona w stanie jeździć do klientów. Od dnia 19 stycznia 2012 roku J. P. (1) stała się niezdolna do pracy do 25 czerwca 2012 roku. Płatnik składek za pierwsze 33 dni niezdolności do pracy wypłacił J. P. (1) wynagrodzenie. Za okres od 23 lutego do 25 czerwca 2012 roku organ rentowy wypłacił zasiłek chorobowy. Działalność gospodarcza została zakończona z dniem 29 czerwca 2012 roku.

W dniach 3 września i 14 grudnia 2012 r. inspektor kontroli ZUS – A. O. przeprowadził postępowanie wyjaśniające - kontrolę w zakresie faktycznego świadczenia pracy przez J. P. (1).

W wyniku kontroli ustalono, iż odwołująca była zatrudniona u J. P. (2) w oparciu o umowę o pracę na czas nieokreślony. J. P. (1) została objęta obowiązkowymi ubezpieczeniami od dnia 17 listopada 2011 roku i odprowadzane były należne składki na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne. W trakcie zatrudnienia odwołująca uzyskała przychód za 14 dni listopada 2011 roku w wysokości – 2200 zł, w grudniu 2011 roku – w wysokości – 4.4.. zł, za część miesiąca stycznia 2012 roku w – w wysokości 2.786,67 zł, oraz za część miesiąca czerwca 2012 roku wynagrodzenie w kwocie 183,33 zł. Ponadto J. P. (1) otrzymała w styczniu 2012 roku wynagrodzenie za czas niezdolności do pracy w wysokości 1113,75 zł, w lutym w wysokości 2227,50 zł.

W toku czynności wyjaśniających przesłuchano również J. P. (2), która potwierdziła fakt świadczenia pracy przez J. P. (1) zgodnie z zawartą umową o pracę.

Zaskarżoną decyzją z dnia 30 września 2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. stwierdził, że J. P. (1) nie podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 17 listopada 2011 roku jako pracownik z tytułu zatrudnienia u płatnika składek J. P. (2). Decyzję organ ubezpieczeniowy uzasadnił tym, iż wynagrodzenie J. P. (1) było nieadekwatne w odniesieniu do kondycji finansowej firmy i umowa o pracę z odwołującą była zawarta celem wywołania swoimi oświadczeniami woli ochrony ubezpieczeniowej i czerpanie z tego korzyści materialnych. Czynność ta w postaci zawartej umowy o pracę w dniu 17 listopada 2011 roku zdaniem ZUS należy uznać za umowę pozorną w oparciu o przepis art. 83 § 1 kc. I w związku z tym może powodować skutków prawnych w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym.

Odwołująca J. P. (1) słuchana w toku rozprawy oświadczyła przed Sądem, iż pracowała zgodnie z zawartą umową o pracę, a właściwie zgodnie z zawartym aneksem i wywiązywała się z zakresu powierzonych obowiązków. Miała duże doświadczenie, które zdobyła w poprzednim zakładzie pracy, znajomość branży i świetny kontakt z ludźmi. Po zmianie aneksu do umowy o pracę rosła grupa reklamodawców. Sama jeździła do reklamodawców swoim samochodem, korzystała ze swojego laptopa, telefonu.

Jej zeznania potwierdziła J. P. (2), która szczegółowo opisała dlaczego zatrudniła matkę. Wskazała, że chciała firmę prowadzić sama, ale zdawała sobie sprawę, że nie posiada odpowiedniego doświadczenia, umiejętności, nie znała potrzeb rynku, klientów. Wynagrodzenie jakie zaproponowała matce J. P. (1) nie odbiegało od wynagrodzenia, które otrzymywała w poprzedniej pracy.

Fakt wykonywania przez odwołującą pracy potwierdzili również świadkowie; S. A., P. K., Z. Ś., D. Ś. ./ zeznania k. 26 akt/.

Świadkowie potwierdzili bezpośredni kontakt z J. P. (1) w kwestii zamieszczenia reklamy w gazecie (...). Potwierdzili, że odwołująca osobiście przyjeżdżała do nich do firmy celem projektu reklamy, a następnie realizacji reklam.

Wszystkie zeznania Sąd uznał za prawdziwe, gdyż są jasne, przekonywujące, w sposób logiczny przedstawiają ciąg wydarzeń i co istotne wzajemnie się uzupełniają, dają pełny obraz okoliczności faktycznych przedmiotowej sprawy. Ponadto nie były kwestionowane przez żadną ze stron procesu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, aktach ZUS, aktach osobowych, zeznań odwołującej, płatnika składek i świadków a także dokumentów dołączonych do akt – wydane numery gazet.

Pozwany w zaskarżonej decyzji wywodził, iż umowa o pracę zawarta przez odwołującą z J. P. (2) miała na celu uzyskanie świadczeń z ubezpieczenia społecznego, a nie faktyczne świadczenie pracy i w związku z tym była umową pozorną.

Na podstawie przepisów art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 205 poz. 1585 ze zm.) pracownik objęty jest obowiązkowymi ubezpieczeniami: emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym.

Zgodnie z art. 13 pkt 1 ustawy obowiązek podlegania ubezpieczeniom społecznym powstaje od dnia nawiązania stosunku pracy do dnia ustania tego stosunku. Obowiązek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych spoczywa na płatniku składek (art. 36 ust. 2 ustawy), którym jest pracodawca (art. 4 pkt 2 lit. a ustawy).

Na podstawie art. 86 ust. 2 ustawy Zakład Ubezpieczeń Społecznych w ramach przeprowadzanych kontroli może między innymi ustalać uprawnienia do świadczeń z ubezpieczeń społecznych, może więc badać fakt zawarcia umowy o pracę oraz jej ważność, celem stwierdzenia objęcia pracownika ubezpieczeniami społecznymi (wyrok SN z dnia 23 lutego 2005 r. sygn. akt III UK 200/04, publ. OSNP z 2005 r. Nr 18, poz. 252).

Zdaniem Sądu, wbrew twierdzeniom organu rentowego, na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dokumentów, zeznań odwołujących i oraz zeznań świadków należy stwierdzić, że między J. P. (2) i J. P. (1) istniał stosunek pracy w spornym okresie, a zawarta umowa o pracę nie jest umową pozorną.

W oparciu o zebrany materiał dowodowy stwierdzić można, iż odwołująca rzeczywiście świadczyła pracę zgodnie z zawartym aneksem do umowy o pracę, a pracodawca umożliwił wykonywanie pracy i wypłacił umówione wynagrodzenie. Takie ustalenie nie uzasadnia tezy Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o pozorności umowy o pracę, zawartej przez odwołującą i zainteresowaną.

Zgodnie z art. 83 Kodeksu Cywilnego, aby mówić o czynności pozornej muszą wystąpić łącznie trzy elementy:

- oświadczenie woli złożone dla pozorów,
- musi być złożone drugiej stronie,
- adresat oświadczenia musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej dla pozorności.

Z kolei zgodnie z treścią art. 58. § 1 kc czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzi odpowiednie przepisy ustawy.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie żaden z tych elementów nie wystąpił. O uznaniu stosunku łączącego dwie osoby za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa.

W myśl art. 22 k.p. przez nawiązanie takiego stosunku pracownik zobowiązuje się do wykonania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, a pracodawca do zatrudnienia pracownika za wynagrodzeniem. Strony umowy o pracę z dnia 26 marca 2012 r. chciały, by na podstawie tej umowy odwołująca świadczyła określoną pracę w miejscu i czasie ustalonym z pracodawcą, a zebrany materiał dowodowy potwierdza, że rzeczywiście tę pracę wykonywała, a pracodawca wypłacił jej ustalone w umowie o pracę wynagrodzenie.

Skoro umowa o pracę była rzeczywiście realizowana to nie można mówić o działaniu mającym na celu obejście ustawy/ art. 58. § 1 kc w zw. z art. 300k.p./

J. P. (2) wskazała konkretny powód zatrudnienia matki J. |P. z uwagi na jej doświadczenie, kontakty, znajomość branży reklamowej. Nie można wykluczyć możliwości zatrudnienia odwołującej sama okoliczność, że strony łączy więź osobista. Również odwołująca nie mogła przewidzieć, że problemy w firmie spowodują powstanie choroby u matki.

O zasadności tezy organu rentowego co do nieważności zawartej umowy o pracę nie może świadczyć kolejne stwierdzenie, że po powstaniu niezdolności odwołującej J. P. (2) nie zatrudniła żadnego pracownika, więc nie miała rzeczywistej potrzeby zatrudniania odwołującej.

J. P. (2) 29 czerwca 2012 roku zamknęła działalność.

W konsekwencji Sąd przyjął, że pomiędzy odwołującymi doszło do rzeczywistego nawiązania stosunku pracy, a zatem, że strony nie zawarły jedynie umowy o pracę, do której wykonania nie przystąpiono. W ocenie Sądu pozwany nie przedstawił żadnego skutecznego dowodu na podważenie przedstawionych przez odwołujące dowodów świadczących, że praca rzeczywiście była wykonywana.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie potwierdziło także, aby zawarcie umowy o pracę było czynnością podjętą w celu obejścia prawa, a tym samym czynność ta na mocy art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.

Mając powyższe na uwadze w ocenie Sądu J. P. (1) od dnia 17 listopada 2011 roku do 26 czerwca 2012 roku podlega ubezpieczeniom społecznym, tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu jako pracownik z tytułu zatrudnienia u płatnika składek J. P. (2).

W związku z tym Sąd w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Anna Walczak – Sarnowska